This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

ANDOVER-HARVARD LIBRARY
AH 5CN7 V

ՃԱՆ ԹԷՖԹԻՇԻ

ԵԱՆԻ

ԷՐՄԷՆԻՃԷ ՃՐԱԳ ՀՈԳՒՈՅ

ՏԷՆԻԼԷՆ ՌԷՍԱԼԷՆԻՆ՝

ԹԷՐՃԻՒՄԷՍԻ

ԻՔԻՆՃԻ ՏԷՖԱ՛ ԹԱԲ՛ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ

ՍՏԸՄՊՕԼՏԸ

Յ. ՄԻՒՆԱՍԵԱՆԸՆ ՊԱՍՄԱԽԱՆԷՍԻՆՏԷ

1861

816.9
Turk, Armen
1861

HARVARD DEPOSITORY
SPECIAL COLLECTION
CIRCULATION RESTRICTED

ՃԱՆ ԹԷՖԹԻՃԻ

ԵԱՆԻ

ԷՐՄԷՆԻՃԷ ՃՐԱԳ ՀՈԳՒՈՑ

ՏԷՆԻԼԷՆ ՐԷՍԱԼԷՆԻՆ

ԹԷՐՃԻՒՄԷՍԻ

ԻՒՁԻՒՆՃԻՒ ՏԷՖԱ՛ ԹԱՊ՛ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ

ՍՏԱՄՊՕԼՏԱ

Յ. ՄԻՆԱՍԵԱՆԸՆ ՊԱՍՄԱԽԱՆԷՍԻՆՏԷ

1861

ՃԱՆ ԹՈՒՓԹՈՒՐԻ

ՔԷՆՏԻՍԻՆԻՆ ԲԻՐԻՆՃԻ ՏԷՖԱ ԽՈՒԹՊԷՍԻ.

Է՛յ սէվկիւլիւ տօսթլարըմ վէ մուհապպէթլիւ գարընտաշլարըմ, մա՛լում օլսուն քի՝ Պօղոս Ռէսուլիւն Կօրընթօսլուլարա իքինճի մէքթուպունտա զիքր օլունան քէլիմաթլըրըն իւզէրինէ՝ սիզլէրէ պիր գաչ նասիհաթ վէրէյիմ. Քէլամլար շունլար տըր. "Քէնտինիզի սընայըն, էյէր իմանտա իսէնիզ, քէնտինիզի թէճրիւպէ էյլէյին. Եօխսա քէնտինիզի թանըրմա՞զմըսընըզ քի՝ Յիսուս Քրիստոս սիզտէ տիր, էյէր քի րէտտ օլունմուշ տէյիլ իսէնիզ": Բ Կօր. ԺԳ. 5:

Պու Քէլամլարտան անկլարըզ քի պիր քիմսէ ասլա իմանտա տէյիլ իքէն՝ քէնտինի իմանտայըմ զանն էտէ պիլիր: Գապիլ տիր քի պիր քիմսէ հագըգաթի հալ իւզրէ Քրիստոնեայ տէյիլ իքէն՝ իսմ իլէ Քրիստոնեայ օլա: Վէ պու շէյ Ռապպըմըզըն Սարդիկէ քիլիսէսինին մէլէյինէ՝ Յայտնութիւնուն իւչիւնճիւ պապընըն պիրինճի խանէսինտէն ալթընճը խանէսինէտէք՝ սէօյլէտիյի քէլամլարտան պէյան օլունուր. Եա՛նի "Եաշարըմ տէյիւ ատըն վար, ամմա էօլիւ սիւն": Վէ Էֆէնտիմիզ Յիսուս Քրիստոսուն քէլամլարընտան տա տահա աչիքեար օլունուր, քի Մաթթէոսուն եէտինճի պապընըն եիրմի իքինճի խանէսինտէ տէր. "Օլ կիւնտէ պանա չօգ քիմսէլէր տէյէճէքլէր Եա՛ Ռապպ՝ եա՛ Ռապպ՝ սէ-

նին ատըն իլէ փէյղամպէրլիք է՞թմէտիք մի, վէ ատըն իլէ ճիննլէր չըգա՞րմատըգ մը. Հէմ ատըն իլէ չօգ գուվվէթլի իշլէր իճրա է՞թմէտիք մի։ Ամմա օլ զէման օնլարա իգրար էտէճէյիմ քի՝ Սիզի ասլա պիլմէտիմ, պէնտէն ուզագ օլուն՝ է՛յ պինամուսլուգ իշլէյէնլէր"։ Կէրչի տիւնեատա պիր նէվ՝ ինսանլար վար տըր՝ քի Քրիստոսուն շակիրտլէրիյիզ տէյի կէզէրլէր. վէ հագիգաթ օնուն շակիրտլէրի օլուպ խէլաս եօլունտա եիւրիւյօրլար տէյիւ ինանըրըշար. անճագ Քրիստոս իսէ՝ օնլարը նէ չիմտի թանըր, նէտէ՝ ախրէթտէ թանըյաճագ տըր։ Ա՜յ, օլ կիւնտէ՝ էօ՛միւրլէրինին պիւթիւն էյամընտա կիւվէնտիքլէրի ումիտլէրինին պաշգա թէմէլի օլմայըպ՝ իլլա ֆագաթ գում օլտուղունու, վէ օնուն իչիւն Քրիստոս Էֆէնտիմիզտէն ճէհէննէմէ աթըլմալարը լազըմ կէլտիյինի կէօրտիւքլէրինտէ, նէ եաման գորգուլու թէլաշէտէ պուլունաճագլար։

Պօղոս Ռէսիւլ ղալիպա՝ օլմայա քի ղայրիլէրէ վա՛ղ էթտիքտէն սօնկրա քէնտիսի րէտտ օլունմուշ օլա տէյիւ գօրգտու տա, պէօյլէ սէօյլէտի։ "Թէնիմէ ճէֆա վէրիր՝ վէ գուլլուղա չէքէրիմ, օլմայա քի ղայրիլէրէ վա՛ղ էթտիքտէն սօնկրա՝ քէնտիմ րէտտ օլունմուշ օլայըմ"։ Հաքին կէօրիւնիւր քի Քրիստոնեայ թէսմիյէ օլունանլարըն չօգլարը պու մատտէ խուսուսունտա օգատար չօգ միւլահազա էթմէզլէր տէ, ալտանմանըն պէօյիւք թէհլիքէլի եօլունտա տէյիլլէր տիր զանն էտէրլէր. վէ լաքին թաահգըգան թէհլիքէ վար տըր. օլմասայըտը՝ նի՞չիւն Պօղոս Ռէսիւլ Կորընթոսլուլարա քէնտիլէրինի թէֆթիշ էթմէյէ գամէթլէնտիրէճէյիտի։ Իմտի՝ չիւնքի գապիլ տիր քի պիր քիմսէ ալտանա, հէմ տէ Ռապպըմըզ պիզէ սահիհ

խապալթ էտէր քի վագտա չօգլար ալտանըրլար, վէ մահշէր կիւնիւնտէ Քրիստոսուն տիվանընտա ղայէթտէն շաշըրաճագլար, պու սէպէպտէն Ռէսիւլիւն նասիհաթլընը տիգգաթ իլէ տինկլէյէլիմ, վէ քէնտիմիզի տիգգաթ իլէ թէֆթիշ էտէլիմ. պէլի՛ ֆիլ վագի՝ իմանտամըյըզ տէյի՛ սահիհ էօյրէնմէյէ չալըշալըմ։ Վէ ինշալլահ գալպլէրի թանըյան Խուտանըզ՝ Ազիզ Ռուհու իլէ պիզէ եարտըմ էտէ՝ քի քէնտիմիզի թանըյալըմ։

Ըվվէլա պուննու սիւալ էտէլիմ, քի պիր քիմսէ իմանտա օլմազ նէ՞ տիր։ Ճէվապ վէրէ պիլիրիզ քի պու՝ սալթ Քրիսթիան իմանընա շէհատէթ կէթիրմէք տէյիլ տիր։ Ռէսիւլիւն մէքթուպ կէօնտէրտիյի Կորընթոսլուլար Քրիստոսուն իմանընը պիլիրլէր իտի, հէմ տէ օնա շէհատէթ վէրիրլէր իտի։ Ինճիլի՝ Պօղոս Ռէսիւլիւն աղզընտան տինկլէմիշլէր իտի, անճագ եինէ րէտտ օլունմուշ օլմազ թէհլիքէսինտէ պուլունուրլար ըտը. լաքին էյէր ճիւմլէ Քրիստոնեայ տինինէ շէհատէթ վէրէնլէրին վէ Քրիստոնեայ թէսմիյէ օլունանլարըն ճիւմլէսի իմանտա օլտուլարըտը, պիր քիմսէ քէնտինի թէֆթիշ էթմէք նէյէ՞ լազըմ օլաճագըտը։ Պիր քիմսէ իմանտա օլմազ՝ սալթ Ռապպըն սօֆրասընտան իլհագ օլմայը վէ գատէհտէն իչմէյի պէյան էթմէզ. պէօյլէ օլայտը, Պօղոս Ռէսիւլ Կորընթոսլուլարը՝ Ռապպըն սօֆրասընտան եէյիփ իչտիլէ՞ր մի տէյի թէֆթիշ էթմէյէ գամէթլէնտիրիր իտի։ Նէ տէ պիր քիմսէ շու եախօտ օ քիլիսէյէ թապի՛ օլմայը պէյան էտէր։ Ըքսէրի չօգ քիմսէլէրտէն իշիտիրիզ քի, պիր ֆիլան վէ ֆիլան քիլիսէյէ միւթալլիգ օլտուղումուզտան՝ հազըրգալթի հալ իւզրէ տօղրուլուգ պիզտէ տիր տէրլէր։ Կորընթոսլուլար տա՝ Ռէսիւլլէրին

կիւնլէրինտէ պէօյլէ տէրլէր իտի. «Պէն Պօղոսուն իմ, վէ պէն Ապօղոսուն իմ, պէն տէ Կեփասըն իմ, վէ պէն Քրիստոսուն իմ»: Լաքին Պօղոս Րէսուլ՝ պու թարաֆտարլըգլարը կէսին օնլարա թա՛զիր էտիպ տէտի. «Զիրա արանըզտա հասէտ վէ ղավղա վէ նիզա՛ օլտուղճա՛ ճիսմանի տէյի՞լ մի սինիզ». Չիւնքի օնլար Պօղոսու՞ն մու եախօտ Ապօղոսու՞ն մու տէյի սօրմալը տէյիլլէր իտի, իլլա Քրիստոսու՞ն մու տէյի, եա՛նի սահիհ իմանտա՞մը տըըլար տէյի սօրմալը իտիլէր:

Շիմտէ սուալ էտիպ պագալըմ՝ քի պիր քիմսէ իմանտա օլմագ նէ՞ պէյան էտէր: Դ՛էվամ վէրիրիզ քի պիր քիմսէնին Քրիստոսուն կէրչէք շակիրտի օլմասը պէյան էտէր: Ընճագ պու միէք ա՛ղիր մատտէնին խուսուսունտա պիր եանըլըշլըղա տիւշմէյէլիմ տէյի, Կէօքլէրտէն էնէն ալա եանկըլմազ միւա՛լլիմէ սէյիրտէլիմ տէ՝ ճէվապընը օնտան ալալըմ: Էֆէնտիմիզ տահա եէր եիւզիւնտէ իքէն՝ շակիրտլէրինէ պու մասլահաթ խուսուսունտա եանկըլըշլարտան սագընալար տէյի նասիհաթի էտէր իտի:

Ալէքսանտրիյէ ճիւմլէսինէ էմր էյլէտի քի, հագըգաթի հալ իւզրէ շակիրտլէրի տէյիլ իքէն շակիրտլէրի օլտուգլարընա ինթիմատ էթմէյէլէր: Սէ քէնտիմիզի իմանտամըյըզ տէյի անկլամագ իչիւն՝ ասըլ մէհէնք շու տուր: «Էյէր պէնի սէվէրսէնիզ, պէնիմ թէնպիհլէրիմի կէօզէտին. Պէնի սէվմէյէն՝ սէօզլէրիմի սագլամազ. Էյէր պիր քիմսէ արտըմճա կէլմէք իսթէրսէ, քէնտինի ինքեար էթսին, վէ խաչընը գալտըրսըն, վէ արտըմճա կէլսին»:

Պու գանուն օ գատար աշիքեար վէ այան տըր

քի՛ պիր քիւչիւք չօճուգ պիլէ անկլայա պիլիր ։ Աղասընը սէվէն գուլ էլպէթտէ օնու խօշնուտ էթմէյէ , էմիրլէրինէ իթա՛աթ էթմէյէ , վէ օնուն ճիւմլէ վարիյէթինէ սատըգանէ օլմաղա սավաշաճագ տըր ։ Էյէր էվլատ պապասընը սէվէրսէ , օնա շագըրդըլա իթա՛աթ էտէճէք տիր . լաքին աթալարընըն իթա՛աթսըզ էվլատլար՝ եախօտ ա՛ղալարընա ա՛սը խըզմէթքեարլար կէօրտիւյիւմիւզ զէմին , թահգըրգան գըլյաս էտէրիզ քի , օնլարը սէվմէզլէր ։

Քրիստոսուն էն մի՛ւթէպէր թէնպիհլէրինտէն պա՛զըլարընը միւլահազա էտիպ՝ պագալըմ օնլարը հըֆզ էտէ՞յօրմույուզ՝ եօխսա էթմէյօրմույուզ , վէ պու թարզ իւզրէ օնուն սահիհ շաքիրտլէրի՞ մի իզ . եօխսա տէյիլ մի , գօլայըլըգըլա անկլայապիլիրիզ ։

Իմտի էվվէլա շունու միւլահազա էտէլիմ ։ Տաղ իւզէրինտէ էյլէտիյի նասըհաթտա թէնպիհլէրինին պիրիսի պու տուր . “Էվվէլա Ալլահըն փատիշահլըղընը՝ վէ օնուն սատագաթընը տիլէյին , վէ պունլարըն հէփիսի սիզէ զամմ օլունաճագ տըր” ։ Պունլարըն մա՛նասը պու տուր քի՝ հէփիսինտէն էվվէլ Ալլահըն փատիշահլըղընա կիրմէյի արամալըյըզ . չիւնքի օ՝ հէփիսինտէն էֆզալ տըր ։ Եա՛նի տէմէք իսթէր քի , պիր քիմսէ էվվէլա Ալլահըն փատիշահլըղընը արամազ պաշգա շէյ տէյիլ տիր՝ իլա կէօզ իչիւն հազըր օլմազ ։ Ռապպըմըզ աշիքեար հէմ պյան պէյան նասիհաթ էտէր իտի քի՝ ինսանըն ճանը եօլիւմսիւզ տիւր , վէ կէրէք կէօքտէ կէրէք ճէհէննէմտէ էպէտլէր էպէտլէրինէտէք մէվճուտ օլաճագ տըր , վէ պու սէպէպտէն ճան հէր կէօնա թէնտէն փէք չօգ գըյմէթլի տիր ։ “Զիրա

ատէմ պիւթիւն տիւնեայը գազանըր տա՝ ճանընը ղայպ էտէրսէ, նէ՞ ֆայիտէ էտէր"։

Ա՛գլըմըզ եօյրէտիր քի, եվվէլա էն իգթիզալը մասլահաթլար իչիւն գայըրմալըյըզ․ վէ փէք աշիքեար տըր քի, պիր գուլթու գըյմէթլի ինճի իչիւն՝ պիր փարչա տէմիրտէն զիյատէ գայղը չէքմէլիյիզ, վէ պիր ինսանըն էօմրիւնիւ գուրթարմագ՝ պիր հայվանընքինի գուրթարմագտան տահա էյի տիր ։

Հէր քէս պիլիր քի ճանըն խէլասը թէնինքինտէն փէք իգթիզալը տըր, վէ պիւթիւն տիւնեանըն խէլասը հէման պիր քիմսէնին խէլասընտան փէք իգթիզալը տըր․ վէ Քրիստոսուն պիզէ ճանըն էօլմէզ օլտուղունու փէք աշիքեար էօյրէթտիյինտէն, վէ պուլունուն իչիւն ճանըն պիւթիւն տիւնեատան գըյմէթլի օլտուղունտան, վէ պիզէ գըյմէթի աչըգ օլանտան ֆէրգ էտէճէք ա՛գըլ վէրտիյինտէն, քէնտի քէնտինէ պիլէ պէյան օլունուր քի, ճանըմըզըն խէլասընը՝ թէնին վէ տիւնեանըն ճիւմլէ նի՛մէթլէրինի գազանմագ իչիւն սարֆ էյլէտիյիմիզտէն զիյատէ հարարէթլի ղայրէթ իլէ արամագ՝ էն պէօյիւք վէ էն ա՛լէա պօրճումուզ տուր ։ Վէ պու պօրճ փէք աշիքեար տըր, չիւնքի Քրիստոս Էֆէնտիմիզ պիզէ տիգգաթլը թէնպիհ էտէր քի, "Էվվէլա Ալլահըն փատիշահլըղընը վէ օնուն սատագաթընը տիլէյէլիմ, վէ տար գափուտան կիրմէյէ չալըշալըմ"։ Պիզէ չօգ տէֆա՝ աչըգ կէօսթէրիր քի՝ ճանլարըմըզը ղայպ էթմէյէ ա՛զիմ թէհլիքէ վար տըր․ "Զիրա սիզէ տէրիմ, չօգ քիմսէլէր կիրմէյէ արայաճագլար, ամմա գատիր օլամայաճագլար"։ "Տար գափուտան կիրին․ զիրա հէլաքէ կէօթիւրէն գափու էնլի՝ վէ եօլ կէնիշ տիր, վէ օնտան կիրէնլէր չօգ

տուր ։ Օրա հայաթէ կէօթիւրէն գափու տար՝ վէ եօլ էնսիզ տիր , վէ օնու պուլանլար ազ տըր"։

Իմտի պու նէսնէնին իւզէրինէ քէնտիմիզի թէֆթիշ էտէլիմ ։ Հագըգաթ իպթիտաքի վէ էն պէօյիւք մուզայգամըզ ճանըմըզըն խէլասը՞մը տըր ։ Սիզ տավէթինիզի վէ սէչիլմէնիզի թասհիհ էթմէյէ չալըշը՞րմըսընըզ ՝ Ճանընըզ իչիւն թէնինիզտէն տահա զիյատէ մուզայգա չէքէ՞րմիսինիզ ։ Էվվէլա Ալլահըն փատիշահլըղընը արա՞րմըսընըզ ։ Էթրաֆընըզտա ա'լէմ նէ՞ եափայօր ։ Պու թէնպիհէ իթա'աթ էտէն եիւզտէ պիր օլսուն պուլունո՞յօր մու ։ Ա՛հ , գօրգարըզ քի՝ չօգլարըն ճանլարը վար իտիյի խաթըրընա պիլէ կէլմէզ , վէ պունտան պէօյլէ էլպէթտէ օնու էպէտէն ղայպ էթմէք թէհլիքէսինտէ օլտուգլարընը տա ինանմազլար ։ Պիր քիմսէ խասթա օլտուգտա՝ էօլմէյիմ տէյիւ գօրգուսունտան փէք չօգ մուզայգա չէքէր , հէքիմի չաղըրտըր , իլաճլար իչէր ։ Եա սիզ՝ ճանընըզըն խասթա օլտուղունա վէ էօլիւմ թէհլիքէսինտէ օլտուղունա ինանըրսանըզ , Յիսուսու , ա'զիմ վէ եալընըզ րուհանի հէքիմի չաղըրմա՞զմըսընըզ քի սիզի հէլաքտան խէլաս էյլէյէ ։ Անճագ պու. մինվալ իւզրէ խէլասընը արայանլար ազ տըր ։ Ճանլարընըն խէլասընը արամագ խուսուսունտա Քրիստոսուն էմրինէ իթա'աթ էտէնլէր փէք ազ տըր ։ Ամմա եա սէվկիւլիւ տօսթլարըմ , պունտա ա՛սը օլտուգճա՝ նի՞ճէ Րապպըմըզըն շայիրտլէրի օլմաղա գատիր օլաճաղըզ։

Էքինճի շունու միւլահազա էտէլիմ ։ Քրիստոս Էֆէնտիմիզ շայիրտլէրինէ պիր պաշգա թէնպիհ տահա վէրտի . եա'նի քի պիրի պիրլէրինի սէվլէր . "Սիզէ եէնի թէնպիհ վէրիրիմ քի՝ պիրի պիրինիզի սէվէսինիզ". վէ օնլարըն պու գարընտաշ

մուհապպէթի՝ Քրիստոսուն էթպա՛ասը օլտուգլարընա վէ օնուն աինի սահիհ օլտուղունա՝ ա՛լէմի հէփիսինտէն փէյտաէ իլզամ էթմէլիյտի։ “Պէնիմ շակիրտլէրիմ օլտուղունուզու՝ հէփիսի պունտան անկլայաճագլար, էյէր պիրի պիրինիզէ մուհապպէթինիզ օլուրսա”։ Սէֆաթընըն կիւնլէրինտէն ազ էվվէլ, շակիրտլէրի իչիւն էյլէտիյի տուա՛սընտա տէտի։ “Թա քի հէփիսի պիր օլալար. Նիճէ քի սէն պէնտէ վէ պէն սէնտէ եա փէտէր՝ օնլար տախի պիզտէ պիր օլալար. շէօյլէ քի տիւնեա ինանա քի՝ պէնի սէն կէօնտէրտին”։ Իմտի պիզ թահգիգէն պու թէնպիհէ կէօրէ պիրի պիրիմիզի սէվէ՞րմիյիզ։ Էյէր միլլէթլէր, Յէհուտիլէր վէ Օսմանլըլար, ա՛ճապա պիզտէ պու մուհապպէթի կէօրիւրլէր տէ, սէմա՛յի փէտէրիմիզին շանընա՝ Քրիստոսուն շակիրտլէրի օլտուղումուզա ինանմաղա մէճպուր օլուրլա՞րմը։ Էվվէլ զէմանտա էճնապի միլլէթլէրին՝ իպթիտաքի Քրիսթիանլարըն հագգընտա “Իշթէ Քրիստոնեալար պիրի պիրլէրինի նա՛սըլ սէվէյօրլար” տէտիյի՝ հիչ պիզիմ իչիւն տէ տէնիլի՞յօր մու։ Անճագ շիմտի կէօ՞րմէյօրլար մը պիզի քի՝ նասըլ պիրի պիրիմիզէ ղարազ էտէյօրուզ։ Ա՛ճապա պիրի պիրլէրինէ ղարազ էթմէյիլէ Ռապպըն տիւշմանլարընը քիւֆր էթտիրէն քիմսէնէլէր՝ Քրիստոսուն շակիրտլէրի օլապիլիրլէ՞ր մի։ Պու տիւրլիւ քիմսէնէլէր հիչ իմանտա օլապիլիրլէ՞ր մի։ Պիր վագթ Պօղոս Ռէսիւլ, գարընտաշըն գարընտաշ իլէ տա՛վասը օլուրումուշ՝ օ տա իմանսըզլար հուզուրունտա ֆասլ օլուրումուշ տէյիւ շէքվա էտէր իտի։ Յա պու կիւն տախի հէման պու նէսնէյի կէօ՞րմէյօրմույուզ։ Ռէսիւլ Կորընթօսլուլարա թա՛պիր էտիպ տէտի, “Նի՞չիւն ֆիլվագի՝ նահագլըղա

գաթլանմազսընըզ· Նի՞չին Ֆիլվագի՝ էքսիքլիք չէքմէյէ գայիլ օլմազսընըզ։ Իլլա քէնտինիզ նա-հագգլըգ էտէր սինիզ, վէ էքսիքլիք կէթիրիր սի-նիզ, պունու տախի գարընտաշլարա էտէր սինիզ"։

Բապամըզ չայըրտըլէրինէ էմր էյլէյիպ տէր քի, "Պիրի պիրինիզի պէն սիզի սէվտիյիմ կիպի սէվէսինիզ"։ Թահգիգէն օ՝ գավմընը շու գա-տար սէվտի քի, օնուն ուղրունա էօլիւմէ թէսլիմ օլունտու։ Յովհաննէս Ռէսուլ տախի տէր քի՝ գարընտաշլարըմըզըն եօլունա էօ՛միւրիւմիւզիւ գուր-պան էթմէյէ պօրճլույուզ։ Նա պիզ պէօյլէ էթ-մէյէ հազըր էթլի՞միյիզ։ Գարընտաշլարըմըզ իչին սըգընթը չէքմէյէ իսթէքլի՞ միյիզ։ Պախուսուս պիւ-թիւն պիւթիւնէ ա՛քսինի վագը՝ օլմա՞զ մը։ Օն-լարտան ֆայտէլէնմէյէ, օնլարա ղատր էթմէյէ, վէ քէնտի ֆայտէմիզ իչին՝ օնլարը ալտաթմագա չալըշմա՞զմըյըզ։ Վէ պու շէյ պէօյլէ օլտուգ-տան սօնրա՝ պիզ նա՞սըլ Քրիստոսուն թաքիպ-լէրի անըլըրըզ պիլիրիզ։

Հէմ տախի մուհապպէթիմիզ մուրայիլիքսիզ օլմալը։ Մուհապպէթ սալթ թաթլը վէ լաթիֆ սէօզլէրտէ վէ եիւզ կիւլիւշլիւքիւնտէ օլմալը տէ-յիլ տիր, իլլա գալպին տէրունինտէ թէմէլլի օլ-մալը տըր։ Պետրոս Ռէսուլ "Միւրայըլըգսըզ գա-րընտաշ մուհապպէթի օլսուն տէր"։ Ընճագ էքսէրի իշիթտիյիմիզ պա՛զը ատէմլէր վար քի՝ "Ղայրըլէրի օնլարա գալպլէրինտէ ղարազ էտէր իքէն սէվէ-րիզ" տէյիւ թագրիր էտէրլէր· աղըզլարը թէրէ-եաղընտան միւլայիմ տիր, ամմա եիւրէքլէրինտէ ճէնք վար տըր։ Յովհաննէս Ռէսուլ շէօյլէ տէտի, "Էվլատլարըմ՝ սէօզ իլէ եա տիլ իլէ սէվմէյէ-լիմ, իլլա ա՛մէլ իլէ վէ կէրչէքլիք իլէ"։

Իւչիւնճիւ՝ շունու միւլահազա էտէլիմ։ Թէն-

պիհլէրտէն պիրի տէ շու տուր ։ "Տիւշմէնլէրի-
նիզի սէվին ։ Իշիթտինիզ քի՝ տէնիլտի . Գօն-
շունու սէվէսին, վէ տիւշմէնինտէն իքրահ էտէ-
սին ։ Ամմա պէն սիզէ տէրիմ քի՝ տիւշմէնլէրի-
նիզի սէվին, սիզէ պէտ տուա՝ էտէնլէրէ խայր
տուա՝ էտին, սիզտէն իքրահ էտէնլէրէ էյլիք է-
տին"։ Մատթ. Ե. 43, 44 ։ Պիզի սէվէնլէրի
սէվմէք փէք գօլայ տըր, անճագ պիզէ ղարազ է-
տէնլէրի սէվմէք փէք կիւճ շէյ տիր ։ Սէ լա-
քին Րապպըն Թէնպիհի պէօյլէ տիր, վէ պիզ օ-
նա իթա՛աթ էթմէյէ մէճպուրուզ ։ Քրիստոս
Իֆէնտիմիզ քէնտիսի պէօյլէ էյլէտի, ճիւմլէ օ-
նուն շայիրտլէրի օլմաղա իսթէյէն քիմսէլէրէ տա-
խի հաքէզա պէօյլէ էթմէք կէրէք տիր ։ Պետրոս
Րէսիւլ տէր քի, "Զիրա էյէր գապահաթ իշ-
լէյիպ քէօթէք եէտիյինիզտէ՝ սապր էտէրսէ-
նիզ, նէ՞ շանընըզ օլուր . ամմա էյէր էյլիք է-
տիպ էզիյէթ չէքտիյինիզտէ՝ սապր էտէրսէնիզ,
Ալլահըն ինտինտէ լութֆ պու տուր ։ Զիրա
պունա տավէթ օլունտունուզ . չիւնքի Քրիստոս
տախի սիզին իչիւն էզիյէթ չէքտի, վէ սիզէ էօր-
նէք պըրագտը, թաքի օնուն իզլէրի արտընճա վա-
րասընըզ"։ Ա Պետ. Բ. 20, 21 ։

Իմտի պունու օգույան Քրիստոնեալար՝ սիզլէր
տէ պու խուսուստա օնուն իզլէրինէ թապի՛ օ-
լուն, եօխսա ա՛տէթինիզ սիզի սէվէնլէրի սէվիպ՝
վէ սիզտէն իքրահ էտէնլէրտէն իքրահ էթմէ՞ք մի
տիր ։ Սիզէ սէօյտիւքլէրի զէման՝ սիզ տէ օնլարա
սէօյէ՞րմիսինիզ, վէ սիզէ պէտտուա՝ էթտիքլէրի
զէման՝ սիզ տէ օնլարա պէտտուա՝ էտէ՞րմիսինիզ ։
Անճագ պիզիմ Իֆէնտիմիզ Րապպ Թա՛ալա
հազրէթլէրի պէօյլէ էթմէզտի, իլլա քէնտինէ
ղարազ էտէնլէր իչիւն տուա՝ էտէր իտի ։ Իշ

Քրիստոնեալար տա օնուն իզինտե նիւրիւտիւլէր։ Պօղոս Ռէսիւլ "Մէօյիւլտիւյիւմիւզտէ խայր տուա՛ էտէրիզ. գօվալանտըղըմըզտա՛ թէհամմիւլ էտէրիզ" տէր։ Ա Կորնթ. Դ. 12։ Օլտու քի Պօղոս Ռէսիւլ տախի պիզէ էմր էտէր՝ քի խայր տուա՛ էտէլիմ, վէ պէտտուա՛ էթմէյէլիմ։

Իմտի էյէր պիլիւր տէ Քրիստոսուն վէ Ռէսիւլլէրին էօրնէյինտէ սիւլիւք էթմէզ իսէք, վէ օնլարըն թէնպիհլէրինէ իթա՛աթ էթմէզ իսէք, սահիհ Քրիստոնեայ տէյիլ իզ։ Չիւնքէմիզ հարաքէթլէրիմիզի թէֆթիշ էտէլիմ. հէման ճիւմլէմիզ տէ, կէնճլէր վէ իխթիարլար, տիւշմանլարըմըզա ղարազ էթմէ՞զմիյիզ. պիզէ սէօյէնլէրէ ա՛ֆվ էտէ՞րմիյիզ. էյէր պիր քիմսէ պիզէ կիւնտէ պէշ քէրրէ խաթա էտէրսէ, Ալլահ ա՛ղիմիւշշանըն սէվկիւլիւ Օղլունուն էօրնէյինէ վէ թէնպիհինէ կէօրէ՝ օնա ա՛ֆվ էտէ՞րմիյիզ։ Կօնշումուզու սէվմէք նօմօսու իճրա էթմէք տիր։ Պու մուհապպէթ նօմօսուն իքինճի թէնպիհինտէ մաթլուպ օլունուր։ "Կօնշունու քէնտին կիպի սէվէսին" տէր։ Մարկ. ԺԲ. 31։ Քեա՛շքի պու թէնպիհ ճիւմլէ ինսանլարըն գալպինտէ եէր պուլայըտը, վէ ճիւմլէսի պունա կէօրէ հարաքէթ էթսէյլէրիտի։ Օ զէման պիւթիւն տիւնեա նէ մութլու օլուրտու։ Էյէր ճիւմլէ Քրիստոնեալար պու թէնպիհի թութսալարըտը, օնլարըն ճէմի՛էթի նէ մութլու օլուրտու։ Օլ զէման ղարազը, խըրսըզլըղը, գըսգանճլըղը. աճըլըղը, ղազէպի, մաղրուրլուղու, մուրտարլըղը, վէ եալանը բէտտ էտէճէքլէրիտի։ Օլ զէման պիր քիմսէ գօնշուսունա զարար վէ ղատր էթմէյէ եէր պուլամայաճաղըտը։ Օլ զէման հէր քէս գօնշուսունա սահիհ վէ տօղրու տօսթունա կիպի

փէրվասըզ էմնիյէթ էտէճէյիտի, վէ պիրի պիր-լէրինի գարտաշ կիպի սէվէճէքլէրիտի ։

Գօնշուսունու խիւլիւսանէ քէնտիսի կիպի սէ-վէն քիմէսնէ՝ հէր հալտէ էլինտէն կէլտիքճէ, օնուն կէրէք տիւնեավի՝ կէրէք րուհանի ֆայտէ-լէրինէ չալըշըր, հէմ տէ չօք զահմէթ չէքմէք· վէ քէնտինի ինքեար էյլէմէք տախի լազըմ կէլ-սէ, եինէ կէօնիւլ շէնլիյի իլէ պու չէյէ ճահտ էտէր ։ Պիզ ղայրիլէրի քէնտիմիզ՝ կիպի սէվէ՞ր-միյիզ ։ Քրիստոնեալարը հէր հանկը քիլիսէտէն օլսալար՝ սէվէ՞րմիյիզ ։ Պախուսուս տինի պիրը օ-լանլարտան իքրահ էտիպ օնլարա ղարազ էթմէ՞զ-միյիզ ։ Եա պիւթիւն պունլար նէտէ՞ն օլույօր ։ Ջիւմլէյի սէվիպ էյլէք էթմէյէ պօրճլու տէյի՞լ-միյիզ ։ Պօղոս Ռէսուլ տէր քի, "Հէփիսինտէն էվվէլ եալվարըրըմ, քի ճիւմլէ ատէմլէր իչիւն նի-յազլար՝ տուա՛լար՝ րէճալար՝ շիւքիւրլէր արզ օլու-նա . . . . զիրա պու՝ խէլաս էտիճիմիզ Ալլա-հըն հուզուրունտա էյի վէ մագպուլտուր"։ Ա Տիմ. Բ · 1 . 3 ։

Տէօրտիւնճիւ մուլահազա ։ Քրիստոս Էֆէն-տիմիզին պիր թէնպիհի տէ պու տուր . "Ատէմ-լէր սիզէ հէր նէ իսթէրսէնիզ քի էտէլէր, սիզ տէ օնլարա էօյլէ էյլէյին․ զիրա Նօմօս վէ փէյ-ղամպէրլէր պու տուր"։ Մաթթ. Է. 12 ։ Իմտի ճանըմ թէնիմտէն տէրէճէսիզ գըյմէթլի օլուպ՝ հէմտէ պիւթիւն տիւնեատան գըյմէթլի օլտու-ղու իչիւն, էյէր պէնի սէվէրսէնիզ, էլինիզտէն կէլտիքճէ պունա ֆայտէ էթմէյէ չալըշաճագսը-նըզ, պէնիմ խէլասըմ իչիւն քիւլլի ղայրէթ սարֆ էտէճէքսինիզ. Նիճէ քի Ալլահըն մուպարէք Օղ-լու Ռապպըմըզ էթտի՝ մաւհապպէթինին ա՛զիմ քէօրէթինտէն գամէթլէնմէյիլէ, օգատարատէք

քի՝ ինսանլարըն խէլասը իչիւն քէնտինի խաչ իւզերինտէ էօլմէյէ թէսլիմ էյլէտի։ Նէ նիճէ պիր էյի վէ էվլատ սէվիճի փէտէր կէճէ վէ կիւնտիւզ միհնէթէ վէ պիհուզուրլուղա թէհամմիւլ էտիպ սէվկիւլիւ էվլատընըն էյիլիյինէ սավաշըրսա, սիզ տէ՝ էյէր պէնի խուլուսի գալպ իլէ սէվէրսէնիզ՝ տիւնեավի վէ րուհանի ֆայտէմ իչիւն պէօյլէ էթմէք կէրէք սիզի։ Հէմ տէ էօլմէզ ճանըմ թէնիմտէն հաստասըզ վէ տէրէճէսիզ գըյմէթլի օլտուղունտան՝ սիզին տէ օնուն խէլասընա ղայրէթինիզ՝ գըյմէթլիլիյինէ կէօրէ օլմալը։

Գօնշուլարընըզըն ճահիլ վէ ճանլարընըն մէնֆա'աթլարընա մուսաամէհաթ էյլէտիքլէրինի կէօրտիւկիւնիւզ զէման՝ սիզէ տահա զիյատէ տօգանմալը։ Օնլարը խասաթա վէ պիր կէչիճի իլլէթտէ կէօրտիւկիւնիւզ վագըթտէն զիյատէ՝ օնլարը հայըրլըգտան ույանտըրըպ էօ՛մրիւն եօլունա գուլաղուզլամաղա ղայրէթ իլէ ճէհտ էթմէյէ պօրճլու սունուզ։ Օնլարա եալվարմաղա պօրճլու սունուզ, նիճէ քի Պօղօս Ռէսիւլ Կորընթոսլուլարա եալվարըպ տէտի, "Քրիստոս իչիւն րէճա էտէրիզ, Ալլահ իլէ սուլհ օլունուզ"։ Բ Կօրնթ. Ե. 20։ Նէ օնլարա օլան մուհապպէթինիզ սիզի՝ օնլար իչիւն Ալլահա տահա զիյատէ եալվարմաղա զօր էտէճէք տիր։ Գօնշուսունու կէրչէքլիյիլէ սէվէն քիմսէ պէօյլէ էտէճէք տիր. հէմ պունու սալթ տօսթլարընա տէյիլ, իլլա տիւշմանլարընա տա էտէճէք տիր։ Պօղօս Ռէսիւլ պէօյլէ էթտի վէ տէտի. "Կէրէք Յունանիլէրէ կէրէք պարպարօսլարա՝ հէմ ա՛գիլլէրէ հէմ ճահիլլէրէ՝ պէն պօրճլույում"։

Էյէր պիր քիմսէ գօնշուսու քի՞մ տիր տէյի սուալ էտէճէք օլուրսա. օնա Էֆէնտիմիզ Քրիս-

տոսուն սէօզլէրի իլէ ճէվապ վէրիրիզ, օլ քի տէտի, "Պիր ատէմ Երուսաղէմտէն Երիքօվա էնէր իտի, վէ խըրսըզլար էլինէ տիւշտիւ, քի օնլար օնու հէմ սօյտուլար հէմ եարալատըլար, վէ օնու եարըմ էօլմիւշ պըրաղըպ կիթտիլէր։ Իմտի րասթ կէլէ՝ օ եօլտան պիր քեահին էնէյօր իտի, վէ օնու կէօրիւնճէ, էօթէ եանա կէչտի։ Բէզզալիք օլ մահալէ պիր Ղեւիլի տախի վարմաղըլա կէլիպ կէօրտիւ, վէ էօթէ եանա կէչտի։ Լաքին պիր Սամարիալը եօլա կիտէր իքէն՝ օնուն օլտուղու եէրէ կէլտի, վէ օնու կէօրիւնճէ՝ աճըտը։ Վէ եագըն վարըպ՝ եարալարընը . . . պաղլատը, վէ օնու . . . պիր խանա կէօթիւրտիւ, վէ օնա մուգայէտ օլտու։ Իմտի պու իւչտէն հա՞նկըսը խըրսըզլարըն էլինէ տիւշէնին գօնշուսու օլտու կէօրիւնիւր"։ Պու քէլամլարտան կէօրիւնիւր քի հէր քիմ պիզիմ սատագամըզա վէ եարտըմըմըզա մուհթաճ իսէ, օ քիմսէ՝ ախէր միլլէթտէն օլսա տախի, պիզիմ եագընըմըզ վէ գօնշումուզ տուր։ Գատիր օլտուղումուզ գատար ճիւմլէյէ էյլիք էթմէյէ պօրճլույուզ։ Պօղօս Ռէսուլ տէր քի․ "Իմտի հէփիսինտէն էվվէլ եալվարըրըմ, քի ճիւմլէ ատէմլէր իչիւն, նիազլար՝ տուա՛լար՝ րիճալար՝ շիւքըրլէր արզ օլունա . . . զիրա պու՝ խէլաս էտիճիմիզ Ալլահըն հուզուրունտա էյի վէ մագպուլ տուր, քի օ՝ հէփ ատէմլէրին գուրթուլմասընը՝ վէ կէրչէքլիյին պիլկիսինէ կէլմէսինի իսթէր"։

Իմտի պու շէյին իւզէրինտէ քէնտիմիզի թէֆթիշ էտէլիմ։ Ա՛ճապ ղայրըլարըն էյլիյի իչիւն, վէ օնլարըն խէլասը իչիւն տուա՛ էտիպ զահմէթ չէքէ՞րմիյիզ։ Գա՞նտէ պուլունուր՝ հէր կիւն ախէր միլլէթլէր իչիւն հարարէթ իլէ վէ մուհապպէթ իլէ վէ իման իլէ տուա՛ էտէն քիմսէլէր։

Հէր քէս քէնտինի պու գանուն իւզրէ թէֆ-թիշ էյլէսին․ Եա՛նի պաշգալարըն քէնտինէ նա-սըլ հարաքէթ էյլէտիկինի խըթէր իսէ, քէնտի տէ պաշգալարընա էօյլէ հարաքէթ էտէ՞ր մի։ Ա է օնտան սօնկրա միւլահազա էյլէսին՝ Քրիս-տոսուն շայիրտի՞ մի տիր, եօխսա տէյիլ մի։

Պէշինճի միւլահազա։ Քրիստոս շայիրտլէրինէ պու թէնպիհի վէրտի։ «Ամմա պէն սիզէ տէրիմ քի, ասլա եէմին էթմէյէսինիզ․ նէ կէօք իլէ, զիրա Ալլահըն թախթը տըր․ նէ տէ եէր իլէ, զիրա օնուն այագլարընըն պասամաղը տըր․ նէ Երուսա-ղէմ իլէ, զիրա պէցիւք փատիշահըն շէհրի տիր։ Նէ տէ պաշըն իլէ եէմին էտէսին․ զիրա պիր գըլ աք եա գարա էյլէմէյէ գատիր տէյիլ սին»․ վէ պիզ պու թէնպիհէ կէօրէ նէ՞ եափարըզ։ Աճապա օնա ասլա ա՛սըլըգ էթմէ՞զմիյիզ։ Էր-քէքլէրին վէ գարըլարըն, խըթիյարլարըն վէ կէնճլէրին հէր կիւն պու թէնպիհի թէփտիյինի կէօրմէ՞զմիյիզ։

Չօգ քիմսէլէր հէմ ալըր իքէն, հէմ սաթար իքէն եէմին էտէրլէր․ չարշըտա, սօգագլարտա վէ էվլէրտէ պիրի պիրլէրի իլէ սէօհպէթլէրինին իւզէրինտէ՝ ա՛տէթլէրի Ալլահըն հիւրմէթլի իս-մինի լէքէլէնտիրմէք տիր․ հէր նէ գատար տա իւչիւնճիւ թէնպիհ տէրսէ քի, «Ալլահըն Պապ-պըն իսմինի պօշ եէրէ աղզընա ալմայասըն․ զիրա Պապպ օնուն ատընը պօշ եէրէ աղզընա ալանը փաք թութմազ»։

Չօգլար պաշլարընա, կէօզլէրինէ վէ էօ՛մրլէ-րինէ եէմին էտէրլէր․ լաքին պունլարըն հէփիսի Ասլա եէմին էթմէյէսինիզ տէյէն Քրիստոսուն թէնպիհինէ զըտտ տըր։ Իմտի ա՛տէթիմիզ պու օլտուգտա՝ քէնտիմիզ իչիւն նէ՞ գըյաս էթմէլի

իզ ։ Ա՛ճապա ինանապիլի՞րմիյիզ քի սահիհ Քրիստոսուն շաքիրտլէրի իզ ։ Պա՛զը քիմսէլէր տէ վարտըր քի՝ սալթ եէմին էթմէզլէր, իլլա սէօյ-լէտիքլէրինի կէրչէք կէօսթէրմէք իչիւն եալան եէրտէ տէ եէմին էտէրլէր ։ Իմտի պէօյլէ քիմ-սէլէր նա՞սըլ Քրիստոսուն շաքիրտլէրի օլա պի-լիրլէր ։

Ալթընճը մուլահազա ։ Ռապպըմըզ՝ Պօղոս Ռէ-սուլիւն վասիթասի իլէ էմր էյլէտի քի, "Եա-լանը րէտտ էտիպ՝ հէր պիրինիզ գօնշուսու իլէ կէրչէքլիք սէօյլէյին"։ Էֆէս. Դ. 25։ Ռէ-սուլիւն պու քէլիմաթընա կէօրէ տէ քէնտիմի-զի թէֆթիշ էտէլիմ։ Պիզ պու թէնպիհի թու-թա՞րմըյըզ. տայմա տօղրույու սէօյլէյէն քիմսէ-լէր գա՞նտէ պուլունուր, քի սէօզլէրինէ հիչ փէր-վասըզ էմնիյէթ էտէպիլէլիմ։ Պին քիշինին ա-րասընտա հիչ եալան սէօյլէմէզ պիր քիմսէ պիլէ պուլունո՞ւր մու ։

Լաքին Ալլահըն Քէլամը՝ Թէվրաթտա տա, Ինճիլտէ տէ, պիզէ՝ աչըք աչըղա պէյան է-տէր քի՝ հէր եալան վէ հիլէ կիւնահ օլտուղունտան պաշգա՝ տօղրու հէլագլըղա տախի կէօթիւրիւր։ Դաւիթ մարգարէ օն պէշինճի Սաղմոստա տէր քի, "Ալլահըն տաղընտա (խա՛նի օնուն փատի-շահլըղընտա՝) եիւրէյինտէ կէրչէքլիք սէօյլէյէն սաքին օլաճագ տըր"։ Պէշինճի Սաղմոստա տա-խի տէր քի, "Ալլահ եալան սէօյլէյէնլէրի հէլաք էտէճէք տիր"։ Յայտնութիւնտա Էֆէնտիմիզ Քրիստոս՝ պէօյլէ շէհր Երուսաղէմ իչիւն սէօյլէր իքէն տէր քի, "Օնուն իչինէ հիչ պիր մուրտար-լյան . . . եա եալան իշլէյէն ասլա կիրմէյէճէք"։ Հէմ տախի տէր քի, "Եալանճըլարըն հիսսէսի աթէշ վէ քիպրիթ իլէ եանան կէօլիւն իչինտէ

օլաճագ քի պու իքինճի եօլիւմ տիւր։

Իմտի հէր օգույան տուրուպ քէնտի պաշընա միւլահազա էյլէսին, պագըն՝ պու կիւնահը իշլէմէյի խօշ էտինմի՞շ մի տիր, վէ քէնտինի թէֆթիշ էյլէյիպ պագըն՝ պու աթէշ կէօլիւնտէ հիսսէ ալմագ թէհլիքէսինտէ տէյի՞լ մի տիր։

Եէտինճի միւլահազա։ Քրիստոս էմր էյլէտի քի՝ ինսանլար Ալլահա ռուհ իլէ վէ կէրչէքլիյիլէ իպատէթ էտէլէր։ Իմտի Քրիստոսուն քէլամընճա Ալլահա սալթ տուտագտան իպատէթ էթմէք վէ աղըզտան թէսպիհաթ սունմագ եէթիշմէզ, չիւնքի պու շէքիլ իպատէթ օնուն ինտինտէ մագպուլա կէչմէզ։ Ալլահ ա՛զիմիւշշան Եէհուտիլէրէ՝ պէօյլէ եագըշըգսըզ թարիգ իլէ իպատէթ էյլէտիքլէրի իչիւն՝ թա՛զիր էյլէտի։ Յիսուս Եէհուտիլէրէ պու քէլամլարը սէօյլէտի, "Եսայի . . . էյի փէյղամպէրլիք էտիպ տէմիշ տիր, Պու գավմ պանա տուտագլար իլէ իզզէթ էտէր՝ ամմա օնլարըն եիւրէյի պէնտէն ուզագ տըր։ Հէմ ատէմ թէնպիհլէրի թա՛լիմլէրինի էօյրէտէրէք՝ պանա նաֆիլէ իպատէթ էտէրլէր։ Էյէր Ալլահ պիզիմ կիպի օլայըտը, պէլքի սալթ եիւզտէն օլան իպատէթտէն խօշնուտ օլուրտու։ Անճագ օ պիզէ պէնզէմէզ, իլլա գալպէ պագար։ Օ՝ ռուհ օլտուղունտան, իպատէթի տէ ռուհանի իսթէր. Եա պիզ օնա նէ՞ իպատէթ ա՛րզ էտէրիզ։ Ա՛ճապա ֆարզ էտէ՞րմիյիզ քի՝ տայիմա գալպլէրի վէ պէօյրէքլէրի թէֆթիշ էտէն ա՛լիմ վէ գօրգուլու Ալլահըն հուզուրունտա պուլունուրուզ։ Օնուն հուզուրունա հիւրմէթ վէ իհթիրազ իլէ չըգա՞րմըյըզ։ Ռուհ իլէ վէ ա՛գըլ իլէ իպատէթ էտէ՞րմիյիզ։ Հէփսինտէն զիյատէ գալպիմիզին փաք վէ լէքէսիզ օլտուղունու, վէ

ի՛պատէԹիմիզին պուրհանը վէ Ալլահա մագպուլ օլտուղունու արզուլէ՞րմիյիզ: Եօխսա պախուսուս պիր սա՛աԹ էվվէլ Թէքմիլ էտիպ տիւնեավի մասլահաԹլարըմըզա գաչմաղա պագմա՞զմըյըզ: Վէ նէչէ քէրրէ Քիլիսէտէ տուրուպ Ալլահըն հուզուրունտա պուլունուր իքէն՝ ի՛պատէԹ վագԹընտա էԹրաֆըմըզա պագըպ եանըմըզտաքիլէր իլէ տիւնեա մասլահաԹլարընտան էօԹիւրիւ սէօհպէԹ էտիպ՝ նէրէտէ օլտուղումուզու հիչ վաղիֆէ էտինմէյիզ, վէ Ալլահըն հուզուրունտա գալպիմիզ խալիս մի տիր՝ տէյիլմի՝ ասլա մուզայդա էտինմէյիզ: Վէ օնուն քէլամը օգունտուգճա ֆարզ օլան տիգգաԹը վէ մուգայէտլիյի կէօսԹէրի՞րմիյիզ: Օնու՝ Ալլահըն միւրատը շէրիֆի նէ իտիյինի, վէ խէլաս օլունմամըզ իչիւն նէ եափմալը օլտուղումուզու էօյրէնմէք նիյէԹի իլէ տինկլէ՞րմիյիզ: Վէ էվլէրիմիզէ տէօնտիւքտէ Ալլահըն Քէլամընտան իչիԹտիքլէրիմիզի խաԹըրըմըզտա գապզ էԹմէյէ չալըշը՞րմըյըզ: Եիաղ գըլըղըղմըզ զէման սայկըսըզլըղըլա ա՛ճէլէ էԹմէ՞զմիյիզ. նէ սէօյլէտիյիմիզի ֆիքր էԹմէքսիզին՝ վէ էօյլէ իքէն հէմ տէ գալպիմիզ ղարազտան, գըսգանճլըգտան, վէ հասէտտէն տօլու իքէն, տուա՛մըզ գապուլ օլունաճագ զաննէտէրիզ: Պունճիլէյին ի՛պատէԹլէր, ի՛պատէԹ էյլէտիյիմիզ զէման ղայրըլարըն սուչլարընը ա՛ֆվ էտէլիմ տէյի պիզէ էմր էտէն Ալլահըն ի՛նտինտէ մագպուլ օլա պիլիրլէ՞ր մի:

Ռապպըմըզ պիզէ կիզլիտէ ի՛պատէԹ էԹմէյի էմր էտիպ տէր քի. "Սէն իսէ տուա՛ էԹտիյինտէ, օտանա կիր, վէ գափունու գափայըպ՝ կիզլիտէ օլան փէտէրինէ տուա՛ էյլէ, վէ կիզլիտէ կէօրէն փէտէրին՝ սանա աշիքեարէտէ եօտէյէ": Լաքին

գա՞նտէ պուլունուր էվճիյէզինտէ հէր կիւն ազաճըգ խալընըզ գալըպ տա գալպինի Ալլահա աչմագտան, վէ կիւնահլարընը օնա ի՛թիրաֆ էտիպ ա՛ֆվըզ տիլէմէքտէն խօշլանըր գիմսէլէր։ Էվվէլ զէմանըն Խրիստոնեալարը ա՛տէթա կիլիսէ ի՛պատէթ էտէրլէր իտի։ Փէրրահը Ռապպըն չէրիա՛թընտա օլան Դաւիթ մարգարէ տէտի քի, «Ախշամ վէ սապահ վէ էօյլէն ֆիղան էտիպ ահ էտէր իմ», «Հագգ չէրիա՛թլէրին իչին՝ սանա կիւնտէ եէտի քէրրէ համտ էտէրիմ»։ Դանիէլ մարգարէ տէ էքսէրի էվինէ կիրիպ Ալլահա ի՛պատէթ սունարըտը։ Ռապպ Էֆէնտիմիզ Թէնէվի հուզուրունուն էյամընտա խալընըզըգտան վէ ի՛պատէթտէն խօշլանըրտը. վէ պիզլէր տախի պունտա օնուն թէմսիլինէ ույմալըյըզ, չիւնքի կիլլիսէ օլան ի՛պատէթի տախի սէվմէյէն քիմսէյէ՝ րուհանի ատէմ օլմազ. պախուսուս Ալլահա րուհ իլէ վէ կէրչէքլիկիլէ ի՛պատէթ էթմէք գապիլ տէյիլ տիր։ Լաքին Ալլահ խիւլիւսի վէ տօղրուլուղու սալթ ի՛պատէթ վագթընտա իսթէմէզ. իլլա գալպին ֆէնա էֆքեարլէրինտէն հէր զէման սագընմալը իզ. չիւնքի օ՝ սալթ ի՛պատէթ էթտիկիմիզ զէման տէյիլ, իլլա հէր տագիգէտէ գալպիմիզի թէֆթիչ էտէր։ Գարտաշընա ղարազ էտէն քիմսէ Ալլահըն ի՛նտինտէ գաթիլ տիր. վէ գարըյա ֆէնա սէվտա իլէ պագան քիմսէ՝ գալպինտէն հալա օնուն իլէ զինա էթմիշ տիր։ Էօյլէ իսէ վա՛յ պիզէ, Ռապպըն պու Քէլամընա կէօրէ պիզիմ արամըզտա նէ գատար գաթիլլէր, վէ նէ գատար զինաքեարլար վար տըր։ Հէման ինսանլար արասընտա ի՛թիպար գազանմայը՝ վէ կէօրիւնիւշտէ սատըգ օլմայը արարըզ. անճագ գալպին փաքլըղընտան խանա նէ գատար չօգ վազիֆէտիզ իզ։

Պու տիւրլիւ քիմսէյէրէ Բապա Էֆէնտիմիզ, «Վա՜յ սիզէ... քի պատանա օլմուշ տըշարըտան կիւզէլ կէօրիւնիւպ իչէրիտէն էօլիւ քէմիքլէրի վէ հէր մուրտարլըգ իլէ տօլու օլան մէզարլարա պէնզէրսինիզ» տէտի։

Սէքիզինճի մուլահազա։ Քրիստոսուն պիր Թէնպիհի տէ պու տուր. «Քիթապլարը Թէֆթիշ էտին. զիրա սիզ զանն էտէրսինիզ քի՝ օնլար իլէ էպէտի հայաթա մալիք օլուրսունուզ»։ Թէվրաթի շէրիֆին վէ Ինճիլի շէրիֆին քիթապլարընտա Ալլահըն մուրատընըն պէյան օլունմասը, վէ հէր Քրիստոնեայա եւրիւմէյէ փարզ օլան գանունլէր, վէ պիզիմ խէլասըմըզէ պագան նասիհաթլար մէվճուտ տուր։ Իմտի հէփիսինտէն էվվէլ Ա՛զիզ Քիթապլարտա մէվճուտ օլանլարը պիլմէյէ պօրճլույուզ։ Հէր պիր մէմլէքէթին սաքինլէրինէ՝ տէվլէթին խաթէտիյի կիպի ամէլ էտիպ վէ եասագ էյլէտիյի շէյլէրտէն սագընմասը իչիւն գանունլարը վէ շուրութլարը պիլմէսի լազըմ տըր։ Ա է պիր տէվլէթ էմրի սատըր օլտուգտա՝ օնա իթա՛աթ էթմէք ճիւմլէնին պօրճու տուր։ Ամմա էյէր պիր քիմսէ պունու իհմալ էյլէսէ, պիլմէզլիտիմ պէհանէսի իլէ հագգըը չըգապիլի՞ր մի։ Էլպէթտէ չըգամազ, պախուսուս սալթ նօմօսա իթա՛աթսըզլըղը իչիւն տէյիլ, իլլա ի՛ւմիւմի տէվլէթէ խօրլուգ կէօսթէրտիյի իչիւն տէ։ Պու թարզ իւզէրէ փատիշահլար փատիշահը վէ էֆէնտիլէր Էֆէնտիսի օլան Բապա Թա՛ալա հազրէթլէրի տախի՝ Ա՛զիզ Քիթապլարըն մա՛րիֆէթի իլէ միւրատը շէրիֆինի մա՛լիւմ էյլէտի։ Պիզէ Ա՛զիզ Քիթապլարը Թէֆթիշ էյլէմէյի էմր էթտի՝ քէնտի Թէնպիհլէրինի էօյրէնէլիմ տէյիւ. վէ էյէր եէր իւզէրինտէքի փատիշահլարըն գանուն-

լերինի պիլմեմիզ լազըմ կելիրսէ, ա՛ճապ կէօյլէ-րին վէ եէրին զապթ էտիճիսի, վէ Հէր չէյէ գատիր Յարատըճը Թանըրըմըզ Ա'զիմ փատիշահըն գանունլէրինի տէրճ էտէն Ա'զիզ Քիթապլարը պիլմեմիզ նէ՞ գատար տահա զիյատէ լազըմ կելիր. չիւնքի պիզիմ խէլասըմըզ սալթ օնուն միւրատի շէրիֆինի պիլիփ իճրա էթմեքտէն սուտուր էտէր. վէ օնուն միւրատընը թեքմիլիյիլէ պիլմեօինի ֆագաթ Ա'զիզ Քիթապլարտան քեսպ էտէ պիլիրիզ։

Լաքին պունտան եանա տա ինսանլարըն հարաքէթինէ պագըն. Ա'զիզ Քիթապլարը օգույանլար փէք ազ տըր. օնլարը թէֆթիշ էտէնլէր իսէ ազտան ազ տըր. վէ եինէ օնլարը օգումասընը պիլմէյէնլէրտէն տէ քէնտիլէրինէ օգույուպ թեֆսիր էտէճէք քիմսէ պուլըմազա չալըշանլար փէք ազ տըր։ Պիլխասսա Ա'զիզ Քիթապլար օգունուր իքէն իթիգատ իլէ տինկլէյէնլէր ազ տըր. պու սէպէպտէն չօղու օնլարըն իչինտէքիլէրին փէք ազընը պիլիրլէր՝ օնլարըն հիչ եանըլըմազ գանունունա կէօրէ հարաքէթ էթմէյէ վազիֆէ էտինմէյերէք։ Լաքին պու շէյլէր պու թարիգ իլէ օլմալը տէյիլ տիր. չիւնքի Յիսուս Քրիստոս պիզէ աշիքեարէ պույուրույ տէտի "Քիթապլարը թէֆթիշ էտին. զիրա սիզ զանն էտէրսինիզ քի՛ օնլար իլէ էպէտի հայաթա մալիք օլուրսունուզ". եա օնլարա մուսամահաթ էտէնլէր նա՞սըլ օնուն՞ շայիրտլէրի օլա պիլիրլէր։ Դաւիթ փէյղամպէրին ա՛մելի նէ գատար ֆարգլը իտի. օ տէր քի, "Սէնին թէվրաթընը նէ՛ գատար սէվէրիմ. պիւթիւն կիւն թէֆէքքիւրիմ օ տուր... Սեօզիւն տիմաղըմա նէ՛ թաթլը, աղզըմա պալտան թաթլը տըր... Աղզընըն թէվրա՛թը պանա՝ ալթուն վէ կիւմիւշ

պինլէրինաէն էյի տիր . . . Մենին քէլամըն այագլարըմա չըրաղ՝ վէ իզլէրիմէ ըշըգ տըր . . . Օնուն իչիւն էմրլէրինի ալթունտան վէ խասս ալթունտան զիյատէ սէվտիմ": Իմտի օ՝ Ալլահըն Քէլամընը պու թարիգ իլէ սէվիպ մէշգ էյլէտի. Քրիստոնեալար տա պու թարիգ իւզրէ օնու սէվիպ մէշգ էյլէմէտիլէր:

Պալատէ գիջր օլունանլարտա Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսուն թէնպիհլէրինին պիր գաչընը թէֆթիշ էյլէտիք. վէ օնլարը պիզ՝ Քրիստոնեայ իզ տէյիւ կիւլէնէնլէր՝ ա՛մէլլէրիմիզ իլէ վէ թապիա՛թլարըմըզ իլէ րուպար էթտիքտէ, չօգ մութապըգսըզլըգ պուլտուգ. հէմ անկլատըգ քի օնլարա իթաա՛թըմըզ եօգ տուր: Վէ պունլարտան՝ Պօղոս Ռէսուլուն Նասիհաթընճա քէնտիմիզի թէֆթիշ էտիպ իմանտա՞ մը իզ, վէ Յիսուս Քրիստոս Էֆէնտիմիզ պիզտէ՞ մի տիր՝ եախօտ րէտտ օլունմուշլար մը յըզ, կէօրէպիլիրիզ:

Էյ պու քիթապը օգույան տօսթում. սէն Քրիստոսուն պու թէնպիհլէրինի թութմա՞րըմըսըն: Եօգ, էյէր թութմազսան, պունտան եանա քէնտին իչիւն նէ՞ գըյաս էթմէն լազըմ կէլիր: Իմանտա՞ մը սըն վէ Քրիստոսուն շակիրտի՞ մի սին. ըլպէթտէ տէյիլ. հագըգաթի հալ իւզրէ Քրիստոնեայ տէյիլ սին, իլլա սալթ իսմ իլէ: Վէ պէօյլէ քիմսէլէր իչիւն Քրիստոս տախի տէր: "Նի՞չիւն պանա՝ Եա՛ Ռապպ՝ եա՛ Ռապպ չաղըրըր սընըզ. վէ սէօյլէտիքլէրիմի էթմէզ սինիզ": Քրիստոս պիզէ թէնպիհլէրինի նի՞չիւն կէօնտէրտի. չիւպհէսիզ նիյէթի՝ պիզ օնլարա ի՛թիգատ իլէ իթա՛աթ էթմէք իտի: Իմտի պիզ օնու խօր կէօրիւպ թէնպիհլէրինի թէփտիքտէն սօնկրա, նի՞ճէ խէլաս օլապիլիրիզ: Պու թագտիրտէ էլ-

պէթտէ խէլասըմըզ գապիլ տէյիլ տիր ։ Օ կէրչէքտէն էպէտի խէլասա սէպէպ օլտու, ամմա քիմէ՞ օլտու . ա՛ղէսսէվիյէ ճիւմլէ ինսանլարա՞ մը . խայըր, իլլա ֆագաթ օնա իթա՛աթ էտէնլէրէ ։ Եբր. Ե. 9 ։

Մավսէս Քրիստոսուն կէլմէսի իչիւն եազըպ տէտի, "Օլ փէյղամպէրի տինկլէմէյէն ճան՝ գավմըն արասընտան հէլաք օլունաճագ տըր"։ Գործ. Գ. 22։ Ռապպըմըզ քէնտիսի տէ տէտի, "Սէ պու սէօզլէրիմի հէր իշիտիպ օնլարը իճրա էթմէյէն՝ էվինի գում իւզէրինտէ պինա էթմիշ ահմագ ատէմէ պէնկզէյէճէք . Քի եաղմուր էնտի, վէ ըրմագլար կէլտիլէր, վէ րիւզկեարլար էստիլէր, վէ օլ էվէ վուրտուլար, վէ տիւշտիւ, վէ օնուն տիւշիւշիւ պէօյիւք իտի" ։ Հալա շիմտի գօրգուլու նէթիճէյէ եէթիշտիք . իմտի ազաճըգ տուրալըմ տա պունուն իչիւն միւլահազա էտէլիմ ։ Սէօրտիւք քի չօգ քիմսէլէր Քրիստոնեայ իսմի իլէ չաղըըլըր իքէն՝ պիւթիւն պիւթիւնէ Քրիստոնեայ իմանընտան մահրում տուրլար . չիւնքի Քրիստոսուն թէնպիհլէրինճէ եիւրիւմէզլէր, վէ դիզ պիլիրիզ քի՝ օնլար միւտէմ պու հալտէ օլտուգճա՝ խէլաս օլունմալարը չարէսիզ տիր ։ Իմտի պու չէյին խուսուսունտա միւլահազա էյլէտիքճէ զիյատէ գօրգմա՞զմըյըզ . Թահգըգան նէ ֆայտէ էտէճէք տիր, էյէր պիզ տէ վէ ա՛լէսսէվիյէ Քրիստոնեայ իսմի իլէ անկըլան ճիւմլէմիզ տէ ի՛զգատէթ էտիպ՝ քիլիսէյէ վարըպ՝ օրուճ թութուպ՝ հագըրդուլթիւն ալըպ, վէ տինիմիզին ճիւմլէ ա՛տէթլէրինտէ եիւրիւր տէ՝ Քրիստոսուն թէնպիհլէրինի թութմազսագ ։ "Նէ ֆայտէմիզ օլուր՝ քէնտիմիզի փատիշահլըղըն օղուլլարը զաննէ էտէր իքէն՝ թէրագիտէ թարթըլտըղըմըզտա էքսիք վէ պէյէնիւ-

մէմիշ հէմ հէլաքըլըգ եօլունտա պուլունուրսագ։

Լաքին պէլքի պա՛զըլար Նէ եափալըմ, տէյիւ սիւալ էտէճէք օլա։ Օնլարա Պետրոս Ռէսիւլիւն քէլամլարը իլէ ճէվապ վէրիրիզ. "Իմտի թէվպէ էտին, վէ տէօնիւն, քի կիւնահլարընըզ սիլինէլէր"։ Գործ. գ. 19. Ճիւմլէ կիւնահլարըմըզտան իքրահ էթմէյէ պօրճլույուզ. Քրիստոնեայ տինինին սալթ տըշարքի ա՛տէթլէրինէ կիւվէնմէլի տէյիլ իզ, իլլա տահա զիյատէ Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսա իթա՛աթ էթմէլիյիզ՝ օնուն իզինտէ եիւրիւյիւպ օնտան թա՛լիմ օլունարագ. զիրա տէր քի, "Նա՛ ճիւմլէ եօրուլմուշլար վէ եիւքլէնմիշլէր՝ պանա կէլին, վէ պէն սիզէ րահաթ վէրէյիմ։ Պօյունտուրուղումու իւզէրինիզէ ալըն, վէ պէնտէն էօյրէնին, քի մահճուպ վէ ալչագ կէօնիւլլիւ իմ, վէ ճանլարընըզա րահաթ պուլասընըզ"։ Նէ թէքրար տէր։ "Էյէր պիր քիմսէ պանա խըզմէթ էտէրսէ, պէնիմ արտըմճա կէլսին, վէ պէն նէրէտէ իսէմ, պէնիմ խըզմէթքեարըմ տախի օրատա օլաճագ". վէ՝ "Էյէր պիր քիմսէ արտըմճա կէլմէք իսթէրսէ, քէնտինի ինքեար էթսին, վէ խաչընը գալտըրսըն, վէ արտըմճա կէլսին"։

Լաքին պիր քիմսէյէ պունու իճրա էթմէք գօլայ տէյիլ տիր. Հիչ քիմսէ գըյաս էթմէսին քի՝ Ր՛պիզ Րուհուն եարտըմը օլմայընճա, վէ գալպ թէքրար տօղմայընճա, խաչընը գալտըրըպ տա Քրիստոսուն արտընա տիւշէճէք տիր։ Պէլի, էլպէթտէ գալպի թէքրար տօղմալը տըր. չիւնքի քէօթիւ ֆիքիրլէր, զինալար, ֆահիշլիքլէր, գաթլէր, խըրսըզլըգլար, թամա՛քեարլըգլար, եարամազլըգլար, հիլէ, էտէպսիզլիք, քէօթիւ կէօզ, քիւֆր, մաղրուրլուգ, տիվանէլիք տէրունտէն չըգարլար։ Նէ չիւն-

քի չիւրիւք աղաճ էյի մէյվէ վէրմէք գապիլ տէյիլ տիր, պու Թարզ իւզրէ տախի Թէքրար տօղմայան գալպէ Ռուհուն մէյվէլէրինի հասըլ էԹմէք միւմքին տէյիլ տիր։ Հէր ինսան եարամազ գալպ իլէ տօղմուշ տուր. օլ քի ֆէնալըղա մէյիլլի օլմաղըլա՝ էյլիքտէն իբրահ էտէր, վէ հէր քիմսէ՝ Թա Թէքրար տօղուպ տա Ա'զիզ Ռուհուն գուվվէԹի իլէ եէնի մախլուգ օլունճայատէք՝ պու հալտէ պուլունուր։

Ռապպ Էֆէնտիմիզ՝ "Կէրչէք՝ կէրչէք տէրիմ սանա, էյէր պիր քիմսէ Թէքրար տօղմազսա, Ալլահըն փատիշահլըղընը կէօրէմէզ", տէտիյի զէման, եէնի մախլուգու զիքր էյլէտի։ Հէր ատէմէ պիր պէօյիւք Թէպտիլաթ վագի՝ օլմալը տըր. եօխսա խէլաս օլամազ։ Պու Թէպտիլաթ Ա'զիզ ՔիԹապլարտա եէնիլէնմէք Թէսմիյէ օլունուր։ "Ա'գլընըզըն եէնիլէնմէսի իլէ Թէպտիլ օլուն" տէր։ Հռոմ. ԺԲ. 2։ Վէ եէնի մախլուգ տա Թէսմիյէ օլունուր. "Էյէր պիր քիմսէ Քրիստոստա իսէ, եէնի մախլուգ տուր"։ Հէմ տախի պու Թէպտէլլիք էօլիւլէրին տիրիլմէսի իլէ րուպար օլունուր. "Սիզի սուչլարընըզտա վէ կիւնահլարընըզտա էօլիւլէր իքէն, Ալլահ Քրիստոսու էօլիւլէրտէն տիրիլԹտիյինտէ՝ օնտա ա'մէլ էտէն գուվվէԹինին ա'մէլի իլէ տիրիլԹտի"։

Վէ պունլարըն հէփիսինտէն պէյան օլունուր քի՝ պիր քիմսէ եէնի մախլուգ օլմագ, վէ օ տէրէճէ Թէպտիլ օլմագ՝ չէօյլէ քի Քրիստոսուն էմին գուլու օլա, պու՝ սահիհ վէ ա'զիմ Թէպտիլլիք օլմագ տէմէք տիր։

Վէ պու Թէպտիլլիք պիւԹիւն պիւԹիւնէ ինսանըն գուվվէԹինտէն իւսԹիւն տիւր, վէ հէման

Ա'զիզ Րուհուն գուվվէթի իլէ պաշա չըգար։ Սիզ էյէր պու եէնի մախլուգու իսթէրսէնիզ, Ալլահա եալվարմալըսընըզ քի սիզէ՝ Յիսուս Քրիստոսուն աշգընա Ա'զիզ Րուհունու պաղըշլայա, քի ա'գլընըզը շավգլանտըրըպ՝ գալպինիզի թէքմիլէն թէքրար տօղուրա։ Դաւիթ փէյղամպէր տախթի՝ կիւնահ էտիպ քէնտինի խէլաս էթմէյէ, եախօտ գալպինի փաքլամաղա գատիր օլմատըղընը անկլատըգտա՝ պէօյլէ տուա՝ էյլէտի. տինկլէյին օնուն տուա՛սընը. "Եա՛ Ալլահ պանա փաք իւրէք եարաթ. վէ տէրունիմտէ տօղրու րուհ եէնիլէթ"։

Ալլահ ա'զիմուշշան րահմէթինին զանկինլիյինտէն քէնտինէ եալվարանլարա Ա'զիզ Րուհու վէրմէյի վա'տ էյլէմիշ տիր. վէ Յիսուս Քրիստոսուն քէնտի շակիրտլէրինէ վա'տ էյլէտիյի ա'զիմ քէրէմ պու տուր. "Տիլէյին վէ սիզէ վէրիլէճէք, արայըն վէ պուլաճագսընըզ, չալըն վէ սիզէ աչըլաճագ. զիրա հէր տիլէյէն ալըր, վէ արայան պուլուր, վէ չալանա աչըլաճագ։ Եախօտ սիզտէն հա՞նկը ատէմ վար՝ քի օղլու օնտան էքմէք տիլէրսէ, օնա թա՞շ մը վէրէճէք, վէ էյէր պալըգ տիլէրսէ, օնա եըլա՞ն մը վէրէճէք։ Իմտի էյէր սիզ եարամազ իքէն՝ էվլատլարընըզա էյի պախշիշլէր վէրմէյի պիլիրսէնիզ, կէօքլէրտէ օլան Փէտէրինիզ նէ՞ գատար զիյատէ օնտան տիլէյէնլէրէ նիյմէթլէր վէրէճէք"։ Հէմտէ, նիճէ քի պինլէրճէ քիշիլէրին գալպլէրի ճէօշիւպ վէ թէվպէ էյլէյիպ Քրիստոսա իման էյլէտիքլէրինտէ՝ շակիրտլէրին իւզէրինէ Ա'զիզ Րուհ կէօնտէրիլտի իսէ, պիզէ տախի ի'պտատէթ էյլէտիյիմիզ զէման էօյլէ կէօնտէրիլէճէյինէ ինանմամըզ լազըմ տըր. Հէր քիմ խիւլիւսի իման իլէ տիլէրսէ, Ա'զիզ Րուհու ալաճագ տըր։

Դ'անը խէլաս էտէն իման՝ տէրունի ճանտան Ինճիլի գուճագլար, վէ Քրիստոսու գապուլ էտէր։ Յօհաննէս Ռէսիւլ տէր քի՝ "Քիմլէր քի օնու գապուլ էթտիլէր իսէ . . . գուտրէթ վէրտի քի Ալլահըն էվլատլարը օլալար", եա'նի օնուն իսմինէ ինանանլարա։ Մուպարէք Գուրթարըճըմըզ ճիւմլէ խէլաս էտիճի էյլիքլէրի իլէ հէլաքլըգ թէհլիքէսինտէ օլան կիւնահքեարլարըն եօլունա քէնտինի թէսլիմ էյլէր։ Վ՝է լաքին էյէր պիզ օնու գապուլ էթմէզսէք, խէլաս օլմամըզ միւնքին տէյիլ տիր. սալթ իմանտա օլանլար՝ Քրիստոսու եալընըզ խէլաս էտիճի կիպի գապուլ էտիպ, կիւնահքեարլարը խարապաթտան խէլաս էթմէք խուսուսունտա Ալլահըն իւէք զիյնէթլի ուսուլունա սէվինէնլէր տիր։

Քրիստոսա Ինճիլին գավլինճէ իման էտէն քիմսէ՝ քէնտինին րուհանի քէօրլիւյիւնիւ վէ ճահիլլիյինի պիլիր տէ, պու սէպէպտէն շավգլանմագ, վէ նիւրիւմէյէ վաճիպ օլան եօլու պուլմագ, հէմտէ սէլամէթինէ մախսուս օլան նէսնէլէրի պիլմէք իչիւն օնուն եարտըմընա սըղընըր։

Քրիստոսա Ինճիլ մուճիպինճէ իման կէթիրէն քիմէսնէ, օնու՝ ճիւմլէ քէնտինէ իթա'աթ էտէնլէրէ էպէտի խէլաս սէպէպի կիպի գուճագլար։ Միւմին քիմսէ Պապա սըղընըր, վէ օնա տայանըր, վէ ճիւմլէ թարիգլէրինտէ օնու պիլիր, վէ էթրաֆընը գարանլըգ վէ թասա վէ մէշագգա'թ գուշաթտըղը զէման՝ ճանընը վէ խէլասընը օնուն էլլէրինէ գօր, վէ պիլիր քի Քրիստոսուն գանը օնու ճիւմլէ կիւնահլարընտան թէմիզլէր, հէր նէ գատար տա չօգ վէ հիսապսըզ իսէլէր։ Քրիստոս օնուն եալընըզ սըղընաճագ եէրի տիր. վէ պիլիր քի պիր քիմսէ կիւնահ

էթտիքտէ, պիզիմ փէտէրէ շէֆա՛աթ էտիճիմիզ վար տըր, սատըգ Յիսուս Քրիստոս: Իւմիտ էտէր քի Քրիստոս՝ օնու Նասիհաթը իլէ գըլաղուզլայըպ, օնտան սօնրա սալթանաթա ալաճագ տըր: Կէրչէք իման՝ ճանը Քրիստոսա մութի՛ւ էտէր, գալպի թէմիզլէր, վէ տիւնեայա ղալիպ կէլիր. վէ հէր քիմին Քրիստոսա պու իմանը վարըսա՝ քէնտինի փաք էտէր, նիճէ քի օ փաք տըր:

Պու իման "մումինի՝ Քրիստոսուլա պիրլէշտիրիր, ամմա քէնտի չուպուզու իլէ նիճէ իսէ. վէ պու թարիգ իլէ օնու չօգ մէյվէ վէրմէյէ գուվվէթլէնտիրիր: Օ՝ հէր եալան եօլունտան իքրահ էտէր: Կիւնահլարը՝ թասասը վէ աճըսը օլուր: Գալպինին կիւնահլարընա վէ ֆէսատըղընա գարշը ույանըգ օլուպ կիւրէշիր: Հիչ պիր կիւնահ եօգ տուր՝ քի օնու իրատէթի իլէ էյլէյէ, հիչ պիր ֆարզ եօգ տուր՝ քի օնու իրատէթի իլէ իհմալ էտէ վէ քէնտիսինի Քրիստոսուն արտընա տիւշմէքտէն մէքս էտէպիլէ, վէ օնա՝ Ալլահըն պիւթիւն միւրատընը իճրա էթմէյէ չալըշմագտան ալըգօյապիլէճէք թէհլիքէ եօգ տուր: Անճագ արթըգ նէթիճէսինէ էրտիմ տէյի ինանմազ, էլպէթտէ ինանմազ. իլլա հէր կիւն կիւնահլարը իչիւն թասալանըր: Լաքին հագըգաթի հալ իւզրէ Պօղոս Ռէսիւլիւն տէտիյի կիպի տէյէ պիլիր՝ "Զիրա իչէրքի ատէմէ կէօրէ՝ Ալլահըն նօմօսունտան հազզ էտէյօրում": Կէրչէք իման Ալլահա վէ ինսանլարա օլան մուհապպէթին վասիթասը իլէ ա՛մէլ էտէր. Պօղոս Ռէսիւլ տէր քի, "Էյէր պիւթիւն իմանա մալէք օլուրսամ շէօյլէ քի տաղլարը եէրինտէն գալտըրայըմ, ամմա մուհապպէթիմ օլմասա, հիչ պիր շէյ տէ-

յիլեմ"։ Ինճիլ մուճիպինճէ իմանըն՝ մուհապպէթին վասիթասը իլէ հարաքէթ էյլէտիյի սէպէպտէն, միւմին քիմսէ քէնտինի Ալլահըն մուհապպէթինտէ սազլար. վէ Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսուն րահմէթինի էպէտի էօ՛մրէ կէօզէտիր։ Ալլահըն ի՛զզէթինի, գուվվէթինի, վէ ա՛զիզլիյինի, վէ րահմէթինի ա՛զիմ շաղըրղըլա թէֆէքքիւր էտէր։ Ա՛զիմ զիյնէթ սահիպի Ալլահը հիսսէսինի էթմէյէ, վէ օնուն եիւզիւնիւն նուրունտա էօ՛միւր սիւրմէյէ նասիպ օլա պիլիրսէ, սըգլէթլէրտէն՝ իղվալարտան՝ միւշքիւլլէրտէն վէ մէշագգաթտան խօշլանըր։ Ալլահըն ի՛պատէթլէրինտէ սէվինիր, չիւնքի օնլարըն վասիթասը իլէ օնուն հուզուրունա եագլաշըր, վէ օնուն իլէ սէօյլէշիր։ Ալլահըն մուհապպէթի միւմինին գալպինտէ գալըր։

Իմտի իշպու քէլիմաթը Պօղոս Րէսուլիւն սէօզլէրի իլէ թէքմիլ էտէ պիլիրիզ։ Ա, է տահա նէ՞ սէօյլէյօրում. զիրա պանա վագըթ եէթիշմէյէճէք, քի Կէթէօն՝ Բարակ տախի, հէմ Սամփսոնուն վէ Յեփթայէնին՝ Դաւիթ տախի հէմ Սամուէլին վէ փէյղամպէրլէրին հագգընտա նագլ էտէյիմ. Քի օնլար՝ իմանըն վասիթասը իլէ փատիշահլըգլար ենէնտիլէր, սատագաթ իշլէտիլէր, վա՛տլէրէ նայիլ օլտուլար, արսլանլար աղըզլարըը գափատըլար, աթէշ գուվվէթի սէօյիւնտիւրտիւլէր, գըլըճ աղզընտան գուրթուլտուլար, զայիֆլէր իքէն՝ գուվվէթ պուլտուլար, ճէնքտէ գուվվէթլի օլտուլար, եապանճըլարըն օրտուլարընը չէվիրտիլէր, գարըլար քէնտի մէյթլէրինի գըյամ էթմիշ ալտըլար, ղայրիլէրի իսէ՝ տահա էյի գըյամէթէ նայիլ օլալար տէյիւ՝ ազատ օլմայը գապուլ էթմէյիպ՝ իշքէնճէ չէքտիլէր"։

Ա՛յ պու րէսալէյի օգույան տօսթլարըմ՝ էյէր ճիւմլէ պունլարը էտէրսէնիզ, թահգըգան՝ Քրիստոսուն շայիրտլէրի օլուրսունուզ, օնա քի ի՛զզէթ, հիւրմէթ, վէ շան էպէտլէր էպէտլէրինէտէք օլա. Ամին։

ԹԱՄԱՄ

3 2044 038 361 697